

รายงานสรุปสถานการณ์ด้านการแจ้งการส่งออกสารเคมี ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒

๑. บทนำ

สืบเนื่องจากประเทศไทยได้ให้ภาคยานุวัติในอนุสัญญา Rotterdam ว่าด้วยกระบวนการแจ้งข้อมูลสารเคมีล่วงหน้าสำหรับสารเคมีอันตรายและสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์บางชนิดในการค้าระหว่างประเทศ เมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ ทั้งนี้ อนุสัญญา Rotterdam ได้มีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ เป็นต้นมา

อนุสัญญา Rotterdam ได้กำหนดพันธกรณีด้านการแจ้งการส่งออกสารเคมีต้องห้ามหรือสารเคมีที่ถูกจำกัดการใช้อย่างเข้มงวดในประเทศภาคีสมาชิกไว้ในข้อบทที่ ๑๒ ของอนุสัญญา กล่าวคือ ภาคีสมาชิกต้องแจ้งการส่งออกแก่ภาคีผู้นำเข้าก่อนการส่งออกครั้งแรกในปีปฏิทินสำหรับสารเคมีที่ถูกห้ามหรือจำกัดการใช้อย่างเข้มงวดในประเทศของตน โดยหน่วยงานผู้มีอำนาจของรัฐ (Designated National Authority: DNA) เป็นผู้มีหน้าที่ดำเนินการดังกล่าว ภาคีผู้นำเข้าจะต้องแจ้งตอบรับให้ภาคีผู้ส่งออกทราบว่าได้รับการแจ้งการส่งออกแล้ว (Acknowledging Receipt of Export Notification) ถ้าหากประเทศผู้ส่งออกไม่ได้รับใบแจ้งตอบรับภายใน ๓๐ วัน ภาคีผู้ส่งออกจะต้องแจ้งการส่งออก ครั้งที่ ๒ และพยายามให้แน่ใจว่าภาคีผู้นำเข้าได้รับทราบการแจ้งการส่งออกนั้น ทั้งนี้ ในการแจ้งการส่งออก ภาคีสมาชิกผู้ส่งออกต้องแนบข้อมูลที่จำเป็นเพื่อประกอบการส่งออกตามข้อบทที่ ๑๓ กล่าวคือ การติดฉลากและข้อมูลความปลอดภัยตามมาตรฐานสากลที่เป็นภาษาทางการของประเทศภาคีผู้นำเข้าหากสามารถปฏิบัติได้

๒. ภาพรวมการดำเนินงานด้านการแจ้งการส่งออกของประเทศไทย

การดำเนินงานที่ผ่านมาประเทศไทยไม่จำเป็นต้องดำเนินการแจ้งการส่งออก เนื่องจากสารเคมีต้องห้ามในประเทศ หมายรวมถึงการห้ามประกอบกิจการส่งออก ทั้งนี้ ประเทศไทยได้ดำเนินการในส่วนของการตอบรับการแจ้งการส่งออก ซึ่งที่ผ่านมาประเทศไทยได้รับการแจ้งการส่งออกเกือบทั้งหมดจากสหภาพยุโรป (European Union: EU) โดยสหภาพยุโรปได้กำหนดกฎระเบียบ Regulation 649/2012 เกี่ยวกับการนำเข้า/ส่งออกสารเคมีอันตรายเพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิบัติตามพันธกรณีด้านการแจ้งการส่งออกของอนุสัญญา Rotterdam และครอบคลุมขอบเขตกว้างขวางเมื่อเทียบกับพันธกรณีของอนุสัญญาฯ ที่ประเทศภาคีสมาชิกจะต้องปฏิบัติตาม ทั้งนี้ กฎระเบียบ Regulation 649/2012 ประกอบด้วย ๒ ขั้นตอนหลัก กล่าวคือ

๑) การแจ้งการส่งออกรายปี (Yearly Export Notification) สอดคล้องกับข้อบทที่ ๑๒ ของอนุสัญญา Rotterdam กล่าวคือ ภาคีผู้ส่งออกต้องแจ้งการส่งออกประจำปีสำหรับการส่งออกสารเคมีที่ถูกห้ามหรือจำกัดการใช้อย่างเข้มงวดใน EU และภาคีผู้นำเข้ามีหน้าที่แจ้งตอบรับการแจ้งการส่งออกครั้งแรกหลังจากการรับรองสารเคมีต้องห้ามหรือจำกัดการใช้ของภาคีสมาชิกผู้ส่งออก

ทั้งนี้ การแจ้งการส่งออกรายปี จะครอบคลุมถึงประเทศที่เป็นและไม่ได้เป็นภาคีสมาชิกของอนุสัญญา Rotterdam และมีได้จำกัดเฉพาะสารเคมีต้องห้ามหรือจำกัดการใช้ของภาคีสมาชิกของอนุสัญญา Rotterdam เท่านั้น นอกจากนี้ EU ยังกำหนดให้มีการแจ้งการส่งออกสารเคมี โดยจำแนกประเภทสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ (Pesticide) ออกเป็น ๒ ประเภทย่อย คือ สารเคมีที่ใช้ทางการเกษตร (agricultural pesticides) และสารเคมีที่ไม่ใช่ทางการเกษตร (non-agricultural pesticides) และจำแนกสารเคมีทางอุตสาหกรรม (Industrial Chemical) ออกเป็น ๒ ประเภทย่อย คือ สารเคมีที่ใช้ในทางอุตสาหกรรม (chemicals for professional use) และสารเคมีที่ใช้เพื่อการบริโภค (chemicals for consumer use) ในกรณีนี้ ภาคีผู้ส่งออกจะขอให้ภาคีผู้นำเข้าแจ้งตอบรับให้ EU ทราบว่าได้รับทราบการแจ้งการส่งออกแล้ว ถ้าหาก EU ไม่ได้รับใบแจ้งตอบรับภายใน ๓๐ วัน EU จะต้องแจ้งการส่งออก ครั้งที่ ๒ และพยายามให้แน่ใจว่าภาคีผู้นำเข้าได้รับทราบการแจ้งการส่งออกนั้น

๒) การแจ้งความยินยอมให้มี/ไม่มีการนำเข้า/ส่งออก (Explicit consent) การแจ้งการส่งออกจาก EU ตามกฎระเบียบ Regulation 649/2012 ระบุว่าขอให้ภาคีผู้นำเข้าแจ้งตอบยินยอม (consent) หรือไม่ยินยอมให้นำเข้า (no consent) สำหรับสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ (Pesticide) หรือสารเคมีทางอุตสาหกรรม (Industrial Chemical) ที่ถูกห้ามหรือจำกัดการใช้อย่างเข้มงวดใน EU ครอบคลุมถึงสารเคมีที่อยู่ในและนอกภาคผนวก III ของอนุสัญญาฯ รวมทั้งครอบคลุมถึงประเทศที่เป็นและไม่ได้เป็นภาคีสมาชิกของอนุสัญญารอตเตอร์ดัมฯ กรณีนี้ ภาคีผู้ส่งออกจะไม่สามารถส่งออกสารเคมีดังกล่าวได้ หากไม่ได้รับแจ้งความยินยอมให้มี/ไม่มีการนำเข้า/ส่งออก นอกจากนี้ EU ยังขอให้แจ้งความยินยอมต่อไปหากไม่ได้รับการตอบกลับจากประเทศผู้นำเข้าภายในเวลาที่กำหนด อย่างไรก็ตาม การตอบกลับดังกล่าว ไม่ถือว่าเป็นพันธกรณีของอนุสัญญารอตเตอร์ดัมฯ ที่ภาคีสมาชิกจะต้องปฏิบัติตาม

๓. สถิติการได้รับการแจ้งการส่งออกในปี พ.ศ. ๒๕๖๒

ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ประเทศไทยได้รับการแจ้งการส่งออกสารเคมีต้องห้ามหรือสารเคมีที่ถูกจำกัดการใช้อย่างเข้มงวดจากประเทศเบลเยียม บัลแกเรีย ฝรั่งเศส เยอรมนี สเปน สวีเดน เนเธอร์แลนด์ อิตาลี ออสเตรีย โปแลนด์ เดนมาร์ก และอังกฤษ ซึ่งเป็นประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป (ยกเว้นอังกฤษและเดนมาร์ก) และมาเลเซีย และเกาหลีใต้ และยังเป็นประเทศภาคีสมาชิกด้วย โดย กรมควบคุมมลพิษ กรมโรงงานอุตสาหกรรม และกรมวิชาการเกษตร ได้รวบรวมสถิติการแจ้งนำเข้าสารเคมีภายใต้อนุสัญญารอตเตอร์ดัมฯ พบว่า

ในปี ๒๕๖๒ มีการแจ้งส่งออกสารเคมีมายังประเทศไทย รวมทั้งสิ้น ๑๒๘ รายการ ประมาณ ๑๐๙,๑๑๓ ตัน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๑ ปริมาณ ๘๙,๔๕๕ ตัน

สารเคมีที่เป็นวัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ และ ๔ ภายใต้พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ได้รับการแจ้งส่งออกมายังประเทศไทยสูงสุด ๕ อันดับแรก ได้แก่ (๑) Ethylene dichloride ปริมาณ ๑๐๐,๐๐๐,๐๒๐ กิโลกรัม (๒) Sodium chlorate ปริมาณ ๓,๑๕๐,๐๐๐ กิโลกรัม (๓) Nonylphenol ethoxylates ปริมาณ ๗๕๐,๔๕๐ กิโลกรัม (๔) Zineb ปริมาณ ๖๒๐,๐๐๐ กิโลกรัม และ (๕) Ethylene oxide ปริมาณ ๖๑๘,๐๔๐ กิโลกรัม (ตารางที่ ๑)

สารเคมีต้องห้ามหรือจำกัดการใช้อย่างเข้มงวดในสหภาพยุโรป ที่ได้รับการแจ้งส่งออกมายังประเทศไทย สูงสุด ๕ อันดับแรก และยังไม่ได้ถูกควบคุมเป็นวัตถุอันตราย ภายใต้พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้แก่ (๑) Flue dust, lead-refining ปริมาณ ๒,๐๐๐,๐๐๐ กิโลกรัม (๒) Didecyl dimethyl ammonium chloride Phenol, 4-nonyl-, branched ปริมาณ ๒๕๒,๒๐๐ กิโลกรัม และ ๕๐๐ ลิตร (๓) สารผสม ๑) 8-Oxa-3,5-dithia-4-stannatetradecanoic acid, 10-ethyl-4,4-dioctyl-7-oxo-, 2-ethylhexyl ester และ ๒) 2,2-Dioctyl-1,3,2-oxathiastannolan-5-one ปริมาณ ๒๕๐,๐๐๐ กิโลกรัม (๔) Phenol, 4-nonyl-, branched ปริมาณ ๒๑๐,๖๐๐ กิโลกรัม และ (๕) Nonylphenol, branched, ethoxylated ปริมาณ ๑๓๔,๘๖๕ กิโลกรัม และ ๘๐๐ ลิตร (ตารางที่ ๒) และเมื่อเปรียบเทียบกับสถิติฯ ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ และ พ.ศ. ๒๕๖๑ ปรากฏว่า Didecyl dimethyl ammonium Chloride เป็นสารเคมีที่มีการแจ้งส่งออกมายังประเทศไทยสูงสุด ๕ อันดับแรก ในปี ๒๕๖๐ และ ๒๕๖๑

ทั้งนี้ หน่วยงานผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (DNA) ทั้ง ๓ หน่วยงาน กล่าวคือ กรมวิชาการเกษตร กรมโรงงานอุตสาหกรรม และกรมควบคุมมลพิษ ได้แจ้งตอบรับไปยังภาคีผู้ส่งออกแล้วว่าประเทศไทยรับทราบการแจ้งการส่งออกแล้ว ตามแบบฟอร์มที่สำนักเลขาธิการอนุสัญญารอตเตอร์ดัมฯ พัฒนาขึ้น

ตารางที่ ๑ สรุปสถิติการแจ้งส่งออกสารเคมีที่เป็นวัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ และ ๔ ที่ประเทศไทยได้รับแจ้งในปี พ.ศ. ๒๕๖๒

ที่	สารเคมี	ประเทศผู้ส่งออก	ปริมาณ	วัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ตามที่ระบุในเอกสารแจ้งการส่งออก	หมายเหตุ
๑	1,1,2,2-Tetrachloroethane	เยอรมนี	๒๐ กก.	ใช้เป็นสารทดลองในห้องปฏิบัติการ	วัตถุอันตรายชนิดที่ ๑ (กรอ.) วัตถุอันตรายชนิดที่ ๔ (อย.) ในผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในบ้านเรือนหรือทางสาธารณสุข
๒	Benzene	ฝรั่งเศส	๗๕๐ ลิตร	ใช้เป็นสารทดลองในห้องปฏิบัติการ	วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ (กรอ.)
๓	Carbendazim นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๖ - ๙%	เยอรมนี, อังกฤษ	๔๗๕,๐๐๐ กก.	- ใช้เป็นสารกันบูดสำหรับสีและสารเคลือบ - สารป้องกันเชื้อรา	วัตถุอันตรายชนิดที่ ๔ (กวก.) เว้นแต่ในส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมโรงงานอุตสาหกรรม วัตถุอันตรายชนิดที่ ๔ (กรอ.) เว้นแต่ในส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมวิชาการเกษตร
๔	Chloroform หรือ Trichloromethane	ฝรั่งเศส	๕๐ ลิตร	ใช้เป็นสารทดลองในห้องปฏิบัติการ	วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ (กรอ.) เว้นแต่ในส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
๕	Chloroform หรือ Trichloromethane นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๐.๑ - ๑๐๐%	เยอรมนี	๑,๐๒๐ กก.	ใช้เป็นสารทดลองในห้องปฏิบัติการ	วัตถุอันตรายชนิดที่ ๔ (อย.) ในผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในบ้านเรือนหรือทางสาธารณสุข
๖	Cyanamide นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๕๐%	เยอรมนี	๒๐,๐๐๐ ลิตร	สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์	วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ (กวก.)
๗	Cyfluthrin นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๑๐%	สเปน	๓,๒๐๐ กก.	สารกำจัดแมลง	วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ (กวก.)

ที่	สารเคมี	ประเทศผู้ส่งออก	ปริมาณ	วัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ตามที่ระบุในเอกสารแจ้งการส่งออก	หมายเหตุ
๘	Diarsenic trioxide (Arsenic trioxide)	เบลเยียม	๓๐,๐๐๐ กก.	ใช้ในการรักษาเนื้อไม้ และอุตสาหกรรมผลิตแก้ว	วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ (กรอ.) เว้นแต่ในส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา วัตถุอันตรายชนิดที่ ๔ (อย.) ในผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในบ้านเรือนหรือทางสาธารณสุขที่นำมาใช้เพื่อประโยชน์แก่การระงับ ป้องกัน ควบคุม ไล่ กำจัดแมลงและสัตว์อื่น
๙	Ethylene dichloride (1,2-Dichloroethane)	เยอรมนี, อังกฤษ	๑๐๐,๐๐๐,๐๒๐ กก.	- ใช้เป็นสารทดลองในห้องปฏิบัติการ - ใช้ในการผลิต VCM สำหรับการทำ polymerization ของ PVC	วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ (กรอ.) เว้นแต่ในส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมวิชาการเกษตรและสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา วัตถุอันตรายชนิดที่ ๔ (กวก.) วัตถุอันตรายชนิดที่ ๔ (อย.) ในผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในบ้านเรือนหรือทางสาธารณสุขที่นำมาใช้เพื่อประโยชน์แก่การระงับ ป้องกัน ควบคุม ไล่ กำจัดแมลงและสัตว์อื่น
๑๐	Ethylene oxide	เบลเยียม, มาเลเซีย	๖๑๘,๐๔๐ กก.	สารฆ่าเชื้อโรคสำหรับเครื่องมือทางการแพทย์	วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ (กรอ.) วัตถุอันตรายชนิดที่ ๔ (กวก.) วัตถุอันตรายชนิดที่ ๔ (อย.) เว้นแต่เพื่อการใช้ฆ่าเชื้อโรคในสถานพยาบาล
๑๑	Ferbam นำเข้าในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น <๐.๓%	เยอรมนี	๕ กก.	ใช้ในการบำรุงรักษาเครื่องบิน	วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ (กวก.) เว้นแต่ในส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมโรงงานอุตสาหกรรม วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ (กรอ.) ที่ใช้ในการอุตสาหกรรม

ที่	สารเคมี	ประเทศผู้ส่งออก	ปริมาณ	วัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ตามที่ระบุในเอกสารแจ้งการส่งออก	หมายเหตุ
๑๒	Fipronil นำเข้าในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น $\leq 0.05\%$	ฝรั่งเศส	๓๖๐ กก.	ยาฆ่าแมลง	วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ (กวก.) วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ (อย.) ในผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในบ้านเรือนหรือทางสาธารณสุขที่นำมาใช้เพื่อประโยชน์แก่การระงับ ป้องกัน ควบคุม ไล่ กำจัดแมลงและสัตว์อื่น
๑๓	Isoproturon	เนเธอร์แลนด์	๒๔,๐๐๐ กก.	ใช้เป็นสารเคลือบผลิตภัณฑ์	วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ (กวก.)
๑๔	Lead oxide (Lead monoxide) นำเข้าในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๗๕ - ๙๐%	เยอรมนี	๕๐๐ กก.	สารทำให้เกิดการเชื่อมโยง	วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ (กรอ.)
๑๕	Malathion	เดนมาร์ก	๔๐,๐๐๐ กก.	ใช้ในการผลิตยาฆ่าแมลง	วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ (อย.) ในผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในบ้านเรือนหรือทางสาธารณสุขที่นำมาใช้เพื่อประโยชน์แก่การระงับ ป้องกัน ควบคุม ไล่ กำจัดแมลงและสัตว์อื่น
๑๖	Malathion นำเข้าในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๘๓%	เดนมาร์ก	๑๑๒,๐๐๐ ลิตร	ใช้ในการผลิตยาฆ่าแมลง	วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ (กวก.) เว้นแต่ในส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
๑๗	Mercury (II) sulfate	อังกฤษ	๒๐ กก.	ใช้เป็นสารทดลองในห้องปฏิบัติการ	- สารประกอบปรอท (mercury compounds) วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ (กรอ.) เฉพาะที่นำไปใช้ในห้องปฏิบัติการ วัตถุอันตรายชนิดที่ ๔ (กวก.) เว้นแต่ในส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมโรงงานอุตสาหกรรม วัตถุอันตรายชนิดที่ ๔ (อย.) ในผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในบ้านเรือนหรือทางสาธารณสุขที่นำมาใช้เพื่อประโยชน์แก่

ที่	สารเคมี	ประเทศผู้ส่งออก	ปริมาณ	วัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ตามที่ระบุในเอกสารแจ้งการส่งออก	หมายเหตุ
					การระงับ ป้องกัน ควบคุม ไล่ กำจัดแมลง กำจัดเชื้อราและสัตว์อื่น - เมอร์คิวรี (II) ซัลเฟต [mercury (II) sulfate] วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ (กรอ.)
๑๘	Nonylphenol ethoxylates นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๑๐ - ๙๙.๙๙%	เยอรมนี, ออสเตรีย, ฝรั่งเศส , เกาหลีใต้	๗๕๐,๔๕๐ กก.	- Spin Finish - ใช้ในอุตสาหกรรมเคมี	วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ (กปศ.) ควบคุมดูแลเฉพาะในผลิตภัณฑ์ที่ใช้ใน โรงงานผลิตอาหารสัตว์ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ โรงฆ่าสัตว์และโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์สัตว์ ที่ใช้เพื่อประโยชน์ในการฆ่าเชื้อโรค ทำความสะอาดหรือการแก้ไขการอุดตันของ ท่อหรือทางระบายสิ่งปฏิกูล วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ (อย.) ในผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในบ้านเรือนหรือทาง สาธารณสุขเพื่อประโยชน์แก่การฆ่าเชื้อโรค ทำความสะอาดพื้น ฝาผนัง เครื่องสุขภัณฑ์ และวัสดุอื่น ๆ หรือการแก้ไขการอุดตันของ ท่อหรือทางระบายสิ่งปฏิกูล
๑๙	Orange lead นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๗๕ - ๙๐%	เยอรมนี	๑,๐๐๐ กก.	ใช้เป็นตัวเชื่อมโยงสาร	วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ (กรอ.)
๒๐	Permethrin นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๐.๘ - ๕๐%	ฝรั่งเศส, เยอรมนี, เนเธอร์แลนด์	๑๙,๐๓๐ กก.	- ใช้ป้องกันปลวกในอาคาร - ใช้ในการผลิตฟิล์มป้องกันปลวก - ใช้เป็นสารกำจัดแมลงในเครื่องบิน - ใช้เป็นสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช - ใช้ป้องกันแมลงเพื่อรักษาเนื้อไม้ - ใช้ในอุตสาหกรรมสิ่งทอ - ใช้เติมในชั้นตอนย้อมสีผ้า	วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ (กวก.) เว้นแต่ในส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบของ กรมโรงงานอุตสาหกรรม วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ (กรอ.) เว้นแต่ในส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบของ กรมวิชาการเกษตร

ที่	สารเคมี	ประเทศผู้ส่งออก	ปริมาณ	วัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ตามที่ระบุในเอกสารแจ้งการส่งออก	หมายเหตุ
๒๑	Propargite นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น 30%	เนเธอร์แลนด์	๑๑๘,๐๐๐ ลิตร	สารกำจัดไร	วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ (กวก.)
๒๒	Propargite นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๕๓%	เนเธอร์แลนด์	๓๐๑,๑๒๐ กก.	สารกำจัดไร	
๒๓	Sodium chlorate นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๓๐ - ๑๐๐%	สวีเดน, เยอรมนี	๓,๑๕๐,๐๐๐ กก.	- ใช้ในอุตสาหกรรมเคมี - ใช้สำหรับการผลิตคลอรีนไดออกไซด์	วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ (กวก.) เฉพาะในรูปผลิตภัณฑ์ที่ผสมสารหน่วงปฏิกิริยาตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนด วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ (กรอ.) เว้นแต่ในส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมวิชาการเกษตร วัตถุอันตรายชนิดที่ ๔ (กวก.)
๒๔	Triflumuron	เยอรมนี	๔๐๐ กก.	ยาฆ่าแมลง	วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ (กวก.) เว้นแต่ในส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมปศุสัตว์ วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ (กปศ.) ในสารสำคัญ หรือผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของสารสำคัญที่ทำขึ้นเพื่อใช้ในการป้องกันกำจัด ทำลายควบคุมแมลง หรือสัตว์ที่เป็นศัตรูของสัตว์ (ยกเว้น ผลิตภัณฑ์ในตัวสัตว์)
๒๕	Zineb นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น 80 - ๑๐0%	บัลแกเรีย	๖๒๐,๐๐๐ กก.	- สารชีวฆาต (Anti Bacteria) - สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช	วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ (กวก.) เว้นแต่ในส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมโรงงานอุตสาหกรรม วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ (กรอ.) เว้นแต่ในส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมวิชาการเกษตร

หมายเหตุ:

กวก. = กรมวิชาการเกษตร

กรอ. = กรมโรงงานอุตสาหกรรม

กปศ. = กรมปศุสัตว์

อย. = สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

ตารางที่ ๒ สรุปสถิติการแจ้งการส่งออกสารเคมีที่ยังไม่ได้ถูกควบคุมเป็นวัตถุอันตรายในปี พ.ศ. ๒๕๖๒

ที่	สารเคมี	ประเทศผู้ส่งออก	ปริมาณ	วัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ตามที่ระบุในเอกสารแจ้งการส่งออก	หมายเหตุ
๑	๑) 8-Oxa-3,5-dithia-4-stannatetradecanoic acid, 10-ethyl-4,4-dioctyl-7-oxo-,2-ethylhexyl ester นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๖๕ - ๗๐% ๒) 2,2-Dioctyl-1,3,2-oxathiastannolan-5-one นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น <๒.๕%	เยอรมนี	๒๕๐,๐๐ กก.	ใช้ในอุตสาหกรรมเคมี	
๒	๑) Acetic acid, 1,1'-(dioctylstannylene) ester, reaction products with silicic acid (H ₄ SiO ₄) tetra-Et ester นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น <๕% ๒) Bis(neodecanoyloxy)dioctylstannane นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น <๒%	เยอรมนี	๑๐ กก.	ใช้เป็นตัวเร่งปฏิกิริยา	
๓	๑) Bis(neodecanoyloxy)dioctylstannane นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๒๐% ๒) Dioctyltin dilaurate นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๔%	อิตาลี	๖๕๐ กก.	ใช้เป็นตัวเร่งปฏิกิริยา	
๔	๑) Dibutyltin dilaurate นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๐.๒๓๓% ๒) Dibutyltin di(acetate) นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๐.๑๖๕%	อังกฤษ, อิตาลี	๓๐๐ ลิตร	สีอุตสาหกรรม	
๕	๑) Dibutyltin dilaurate นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๐.๒๘๑% ๒) Dioctyltin dilaurate นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๐.๙๕%	อังกฤษ	๑๐๐ ลิตร	สีอุตสาหกรรม	

ที่	สารเคมี	ประเทศผู้ส่งออก	ปริมาณ	วัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ตามที่ระบุในเอกสารแจ้งการส่งออก	หมายเหตุ
๖	๑) Phenol, 4-nonyl-, branched นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น <๐.๑% ๒) Diphenylamine นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น <๐.๑%	เยอรมนี	๓,๐๐๐ กก.	- ใช้กับระบบกักกันลมแบบรวม (กักกันไอน้ำขนาดใหญ่สำหรับงานหนัก และขนาดเล็กกักกันไอน้ำเทอร์ไบน์ที่มี เกียร์ไหลตมมาก) - ผลิตภัณฑ์นี้ใช้สำหรับการผลิต/กำหนด สูตรของน้ำมันหล่อลื่น	
๗	1,2,4- Trichlorobenzene	เยอรมนี	๒๐ กก.	ใช้เป็นสารทดลองในห้องปฏิบัติการ	
๘	1,3-dichloropropene (CIS) (1Z)-1,3-ichloroprop-1-ene นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๐.๓%	เบลเยียม	๕๐๐ กก.	ใช้กับสารชีวภาพ	
๙	8-Oxa-3,5-dithia-4-stannatetradecanoic acid, 10-ethyl-4,4-dioctyl-7-oxo-,2-ethylhexyl ester นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๖๕ - ๗๐%	เยอรมนี	๓๕,๐๐๐ กก.	ใช้ในอุตสาหกรรมเคมี	
๑๐	Acetic acid, 1,1'(dioctylstannylene) ester, reaction products with silicic acid (H ₄ SiO ₄) tetra-Et ester นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๑๐%	เยอรมนี	๕ กก.	ใช้เป็นตัวเร่งปฏิกิริยา	
๑๑	Acetic acid, lead salt, basic	เยอรมนี	๑,๐๐๐ กก.	ใช้ทางเคมี	
๑๒	Arsenic acid นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๐.๑๘%	สเปน	๑๒ กก.	ใช้เป็นสารทดลองในห้องปฏิบัติการ	
๑๓	Bis (neodecanoyloxy)dioctylstannane นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๓๐%	เยอรมนี	๓๔๙ กก.	ใช้เป็นตัวเร่งปฏิกิริยา	
๑๔	Cadmium (pyrophoric) นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๑ - ๑๐%	ฝรั่งเศส	๑๒๐ กก.	ใช้เป็นสารตั้งต้นในการผลิตโลหะบาง ชนิด เช่น อลูมิเนียม เป็นต้น	Cadmium and Cadmium compounds เป็นวัตถุอันตราย ชนิดที่ ๔ (กวก. และ อย.) (รายการนี้นำเข้าเพื่อใช้ในอุตสาหกรรม)

ที่	สารเคมี	ประเทศผู้ส่งออก	ปริมาณ	วัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ตามที่ระบุในเอกสารแจ้งการส่งออก	หมายเหตุ
๑๕	Cadmium nitrate tetrahydrate นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๐.๒๗%	สเปน	๑๒ กก.	ใช้เป็นสารทดลองในห้องปฏิบัติการ	
๑๖	Cadmium zinc sulfide yellow	เยอรมนี	๒๐ กก.	ใช้ในการเคลือบผิว	
๑๗	Dibutyltin di(acetate) นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น <๐.๑%	เยอรมนี	๙ กก.	ซีลและกาว	
๑๘	Dibutyltin dilaurate นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๐.๒ - ๑๐๐%	เยอรมนี, ฝรั่งเศส	๔๖,๓๔๐.๗๕ กก.	- ใช้เป็นตัวเร่งปฏิกิริยา - ใช้ในสีพ่นรถยนต์ - ใช้ในการผลิตโฟมโพลียูรีเทน	
๑๙	Dibutyltin dilaurate นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๐.๑๒ - ๑.๗๑%	อิตาลี	๑,๒๒๐ ลิตร	ใช้ในการเคลือบผิว	
๒๐	Didecyldimethylammonium chloride นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๐.๓ - ๗.๗๒%	ฝรั่งเศส, เบลเยียม	๒๕๒,๒๐๐ กก.	- สารฆ่าเชื้อโรคสำหรับเครื่องมือทางการแพทย์ - ใช้เป็นสารทำความสะอาด	
๒๑	Didecyldimethylammonium chloride นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๑ - <๑๐%	เยอรมนี	๕๐๐ ลิตร	ใช้เป็นสารทำความสะอาด	
๒๒	Diisooctyl 2,2'[(dioctylstannylene)bis(thio)] diacetate นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น <๐.๑ - <๒.๕%	ฝรั่งเศส	๘๕๐ กก.	ใช้เป็นตัวเร่งปฏิกิริยา	
๒๓	Dioctyltin dilaurate นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๐.๑๙ - ๑๐๐%	เยอรมนี, อิตาลี	๘๐,๐๐๐ กก.	- ใช้เป็นตัวเร่งปฏิกิริยา - ใช้ในการผลิต headliners สำหรับตกแต่งภายในรถยนต์	
๒๔	Diphenylamine นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๐.๒๘ - ๔.๙๕%	เยอรมนี, ฝรั่งเศส	๖๑,๒๓๔ กก.	- สารเติมแตงน้ำมันหล่อลื่น - น้ำมันรถยนต์โดยสาร/น้ำมันดีเซล - สนิม (Rust and Oxidation)	

ที่	สารเคมี	ประเทศผู้ส่งออก	ปริมาณ	วัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ตามที่ระบุในเอกสารแจ้งการส่งออก	หมายเหตุ
๒๕	Flue dust, lead-refining	เบลเยียม	๒,๐๐๐,๐๐๐ กก.	lead refining	
๒๖	Lead (II) acetate trihydrate	เยอรมนี	๕๐ กก.	ใช้เป็นสารทดลองในห้องปฏิบัติการ	
๒๗	Nonylphenol, branched, ethoxylated นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๑ - ๑๐๐%	อังกฤษ, เยอรมนี, อิตาลี, เกาหลีใต้	๑๓๔,๘๖๕ กก.	- Wetting Agent - ใช้ในการบำรุงรักษาเครื่องบิน - ใช้ในอุตสาหกรรมเคมี	วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ (กปศ. และ อย.) (ควบคุมดูแลเฉพาะในผลิตภัณฑ์)
๒๘	Nonylphenol, branched, ethoxylated นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๑๐ - ๒๕%	ฝรั่งเศส	๘๐๐ ลิตร	ใช้ในอุตสาหกรรม	
๒๙	Phenol, 4-nonyl-, branched นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น <๐.๑ - ๑๐๐%	โปแลนด์, เยอรมนี, อังกฤษ	๒๑๐,๖๐๐ กก.	- ใช้ในอุตสาหกรรม - ใช้ในอุตสาหกรรมขุดผิว - ใช้ในอุตสาหกรรมเคมี - ใช้สำหรับการผลิตกำหนดสูตรของ/ น้ำมันหล่อลื่น - ใช้สำหรับสารยับยั้งการกัดกร่อนข - สารให้ความคงตัว (Stabilizer) - สารยึดเกาะสำหรับวัสดุเคลือบผิว	อยู่ระหว่างการพิจารณา เพื่อควบคุมเป็น วัตถุอันตราย ภายใต้ พรบ. วัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕
๓๐	Poly(oxy-1,2-ethanediyl), α -(4-nonylphenyl)- ω - hydroxy-, branched นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๓ - ๕%	เยอรมนี	๑,๖๕๐ กก.	- Leveling Additive - Defoamer	

๔. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ตามพันธกรณีของอนุสัญญา Rotterdam ในข้อบทที่ ๑๒ กำหนดว่า จะต้องมี การแจ้งส่งออกฯ ก่อนการส่งออกครั้งแรกในทุกปีปฏิทิน ทั้งนี้ ปริมาณการส่งออกสารเคมีตามข้อเท็จจริงจากภาคีผู้ส่งออกอาจมีจำนวนหลายครั้งในปีปฏิทินดังกล่าว ดังนั้น การรวบรวมข้อมูลปริมาณการส่งออกสารเคมีมายังประเทศไทยที่ได้รับแจ้งพร้อมกับการแจ้งการส่งออกดังกล่าว จึงไม่สะท้อนถึงสถิติตัวเลขการนำเข้าสารเคมีตามข้อเท็จจริงซึ่งอาจมีการนำเข้าสารเคมีจากประเทศอื่น ๆ ที่ไม่เป็นภาคีสมาชิกของอนุสัญญา Rotterdam หรืออาจมีการนำเข้าจากประเทศภาคีสมาชิกที่ไม่ได้ห้ามหรือจำกัดการใช้สารเคมีดังกล่าว

พันธกรณีด้านการแจ้งการส่งออกภายใต้อนุสัญญา Rotterdam จึงเป็นกลไกที่ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูลสารเคมีต้องห้ามหรือที่ถูกจำกัดการใช้อย่างเข้มงวดในประเทศภาคีสมาชิก และมีวัตถุประสงค์เพื่อแจ้งเตือนให้ภาคีผู้นำเข้าทราบว่ามีการนำเข้าและใช้สารเคมีที่ถูกห้ามหรือจำกัดการใช้อย่างเข้มงวดในประเทศ ซึ่งภาคีผู้นำเข้าอาจใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับสารเคมีดังกล่าวจากภาคีผู้ส่งออกหรือจากแหล่งอื่น ๆ และพิจารณาว่ามีความจำเป็นจะต้องดำเนินการจัดการความเสี่ยงใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสารเคมีชนิดนั้นภายในประเทศหรือไม่

จากข้อมูลสถิติการได้รับการแจ้งการส่งออกของประเทศไทยในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ปรากฏว่า สหภาพยุโรปส่งออกสารเคมีต้องห้ามหรือจำกัดการใช้อย่างเข้มงวดในสหภาพยุโรปหลายชนิดมายังประเทศไทย ซึ่งสารเคมีส่วนใหญ่ประเทศไทยได้กำหนดมาตรการควบคุมเป็นวัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ และ ๔ ภายใต้พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ แล้ว ทั้งนี้ มีสารเคมีที่ประเทศไทยยังไม่ได้ควบคุมเป็นวัตถุอันตราย และมีปริมาณการนำเข้าสูงสุด จำนวน ๕ ชนิด ได้แก่ (๑) Flue dust, lead-refining (๒) Didecyl dimethyl ammonium chloride Phenol, 4-nonyl-, branched (๓) 8-Oxa-3,5-dithia-4-stannatetradecanoic acid, 10-ethyl-4,4-dioctyl-7-oxo-, 2-ethylhexyl ester และ (๔) 2,2-Dioctyl-1,3,2-oxathiastannolan-5-one (๕) Phenol, 4-nonyl-, branched และ (๕) Nonylphenol, branched, ethoxylated ควรให้ความสำคัญในลำดับต้นในการพิจารณาควบคุมเป็นวัตถุอันตรายตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ ต่อไป

สามารถติดตามข้อมูลข่าวสารและความคืบหน้าการดำเนินงานเกี่ยวกับอนุสัญญา Rotterdam ได้ที่ <http://www.pcd.go.th> และ <http://www.pic.int> หรือติดต่อศูนย์ประสานงานอนุสัญญา Rotterdam ส่วนสารอันตราย กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ โทร ๐ ๒๒๙๘ ๒๔๓๐ โทรสาร ๐ ๒๒๙๘ ๕๓๙๓ Email: chem@pcd.go.th